

Важливим чинником у переліку конкурентних переваг є проста і ефективна система управління фермерськими господарствами, яка дає можливість швидко і ефективно реагувати на зміни факторів зовнішнього середовища.

Таким чином, основними напрямками підвищення конкурентоспроможності фермерських господарств є виявлення та максимальна реалізація у повному обсязі тих конкурентних переваг, які можуть бути для конкретного фермерського господарства із цілком певними характеристиками ринкового оточення.

Список використаних джерел:

1. Закон України «Про фермерське господарство». URL: <https://ips.ligazakon.net/document/T030973?an=4>.
2. Збарський В. К., Мاستило А. Ф. Зростання конкурентоспроможності фермерських господарств. Актуальні проблеми інноваційної економіки та права. 2024. №3. С. 84-88.
3. Сільське господарство України. Статистичний збірник, 2021. URL: https://www.ukrstat.gov.ua/druk/publicat/Arhiv_u/07/Arch_sg_zb.htm.
4. Мельник Л. М., Грабчук І. Ф. Зростання конкурентоспроможності фермерських господарств. Економіка та управління підприємством, 2020. Вип. 49. С. 112-117.

УДК 658.14/17

ТАРАСЕНКО О.В., магістрант

Науковий керівник – **КОВАЛЬ Н.В.**, канд. екон. наук

Білоцерківський національний аграрний університет

nadiakoval@gmail.com

ФОРМУВАННЯ СИСТЕМИ УПРАВЛІННЯ ФІНАНСОВИМ ПОТЕНЦІАЛОМ ПІДПРИЄМСТВА

На основі аналізу підходів науковців до трактування понять «фінансовий потенціал» та «управління фінансовим потенціалом» запропоновано власні дефініції розглянутих понять. За результатами дослідження розроблено схему системи управління фінансовим потенціалом підприємства та розкрито значення її окремих елементів.

Ключові слова: фінансовий потенціал, управління, система управління.

Результативність господарської діяльності суб'єкта господарювання значною мірою визначається його фінансовими можливостями. Здатність максимально ефективно використати власний фінансовий потенціал залежить від якості управління ним, що актуалізує дослідження питань формування системи управління фінансовим потенціалом підприємства.

Збройна агресія росії проти України вимагає від українських підприємців та менеджерів зосередити увагу на проблемах оптимізації фінансового потенціалу підприємств в умовах війни, а також визначити стратегічні альтернативи управління ним в умовах повоєнного відновлення [1].

Аналіз наукових публікацій дає можливість стверджувати, що в економічній науці відсутній єдиний підхід до визначення сутності «фінансового потенціалу підприємства», визначаючи який науковці: ототожнюють його з фінансовими ресурсами (ресурсний підхід); розглядають як сукупність фінансових можливостей підприємства; наголошують на його спрямованості на досягнення цілей підприємства; зосереджуються на успішному функціонуванні та стабільності фінансового стану підприємства як результаті ефективного використання фінансових ресурсів (результативний підхід); розуміють його як вартісну категорію, що дозволяє виміряти в абсолютних та відносних показниках наявні та

потенційні фінансові активи господарюючих суб'єктів; стверджують, що він відображає соціально-економічні відносини, пов'язані із формуванням, розподілом, використанням фінансових активів; поєднують розглянуті підходи (комплексний підхід).

За результатами проведеного аналізу було сформульоване власне визначення фінансового потенціалу підприємства, під яким розуміємо його спроможність за рахунок формування та результативного управління фінансовими ресурсами забезпечити ефективну господарську та фінансову діяльність, стійке функціонування і розвиток підприємства.

Проаналізувавши підходи до визначення поняття «управління фінансовим потенціалом», бачимо, що науковці розуміють його як: цілеспрямований вплив на фінансові ресурси з метою досягнення цілей підприємства [2], процес розроблення й реалізації стратегії оптимізації наявних та потенційних фінансових ресурсів для забезпечення сталого економічного зростання [1], систему цілей та дій фінансових менеджерів, яка дозволяє виявити приховані внутрішні резерви фінансових ресурсів підприємства [3]. На основі проведеного аналізу сформульоване власне визначення: управління фінансовим потенціалом – це процес розроблення та реалізації управлінських рішень, пов'язаних з оптимізацією грошових потоків та фінансових ресурсів підприємства для зростання фінансового результату від його господарсько-фінансової діяльності відповідно до визначених стратегічних та тактичних цілей.

В процесі дослідження проаналізовано елементи системи управління фінансовим потенціалом підприємства та розроблено її схему (рис. 1).

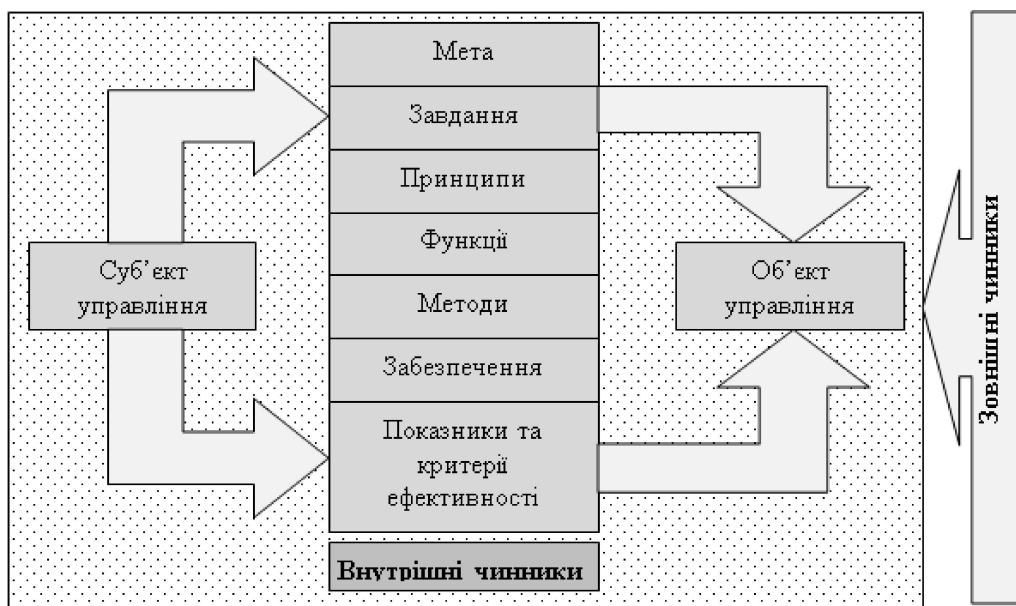

Рис. 1. Система управління фінансовим потенціалом підприємства

Джерело: розроблено автором

Суб'єкт управління фінансовим потенціалом підприємства: посадові особи чи групи осіб (фінансові менеджери), які приймають управлінські рішення щодо формування та використання фінансового потенціалу. Об'єкт управління: фінансові ресурси, а також економічні відносини, які виникають у процесі формування та використання фінансового потенціалу.

Мета системи управління фінансовим потенціалом: забезпечення стійкого розвитку, зростання конкурентоспроможності й ринкової вартості підприємства у довгостроковій перспективі внаслідок своєчасного залучення достатнього обсягу фінансових ресурсів, прийнятних за вартістю та рівнями фінансових ризиків, ефективного їх використання.

Основні принципи управління фінансовим потенціалом підприємства поділяються на: загальнонаукові: системності, науковості, цілеспрямованості, комплексності,

альтернативності, адаптивності, ефективності; специфічні: фінансового планування, акумуляції тимчасово вільних фінансових ресурсів, транспарентності, стимулювання.

Управлінські функції, які реалізуються в процесі управління фінансовим потенціалом: фінансовий аналіз, встановлення цілей, прогнозування й планування, організація, контроль, фінансове регулювання.

Групи методів управління фінансовим потенціалом підприємства: 1) методи формування фінансового потенціалу; 2) методи раціонального використання фінансових ресурсів; 3) методи управління фінансовою рівновагою підприємства; 4) методи регулювання фінансового потенціалу; 5) методи управління вартістю підприємства; 6) методи контролю за фінансовим потенціалом; 7) методи управління взаємодією підприємства із зовнішнім середовищем.

До забезпечення управління фінансовим потенціалом належать такі його види: нормативно-правове, кадрове, методологічне, організаційне, виробничо-технологічне, інформаційно-аналітичне, фінансово-ресурсне.

Критерії ефективного управління фінансовим потенціалом: оптимальність розподілу фінансових ресурсів; дієздатність фінансової системи підприємства; фінансова стійкість підприємства; досягнення компромісу між вимогами прибутковості, надійності та ліквідності капіталу.

Чинники, які впливають на ефективність управління фінансовим потенціалом підприємства: 1) екзогенні (політичні, правові, економічні, соціальні, техніко-технологічні тощо); 2) ендогенні (внутрішньоорганізаційні, економічні, соціальні, психологічні).

Список використаних джерел:

1. Плиса В. Й., Мунтян Б. В., Цюпка А. В. Управління фінансовим потенціалом підприємства в соціально-економічних реаліях воєнного стану та повоєнного відновлення економіки України. *Економіка та суспільство*. 2024. Вип. 61. URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/3794>
2. Пілецька С. Т., Васюткіна Н. В., Білоус Н. П. Теоретичні аспекти управління фінансовим потенціалом підприємства в умовах економіки знань. *БІЗНЕСІНФОРМ*. 2024. № 1. С. 241-248.
3. Полюхович О. І. Управління фінансовим потенціалом підприємства. *Студентський вісник Національного університету водного господарства та природокористування*. 2022. Вип. 2(18). С. 71-75.

УДК 005:502.1

ФЕДОСЄЄВ М.М., здобувач вищої освіти

Науковий керівник – **ГРИНЧУК Ю.С.**, д-р екон. наук, професор

Білоцерківський національний аграрний університет

Grynchuk1979@icloud.com

КОНЦЕПТУЛЬНІ ЗАСАДИ ТА СТРУКТУРА СИСТЕМИ ЕКОЛОГІЧНОГО УПРАВЛІННЯ

На сьогодні в Україні існує необхідність в формуванні та реалізації механізмів екологоорієнтованого менеджменту сільськогосподарських підприємств. Цей процес забезпечить передумови для збалансованого та стабільного розвитку аграрної галузі.

Ключові слова: екологічне управління, сталий розвиток, природні ресурси, екологічні ініціативи, соціальна відповідальність.